

Miekkasärki

Skärkniv
Pelecus cultratus

Uhanalaisuusluokka (IUCN): elinvoimainen (LC)

EU:n lajikoodi: 2522

Luontodirektiivin laji (liitteet II ja V)

BOR suojelutaso suotuisa, vakaa

Luonnehdinta

Miekkasärki on saanut nimensä ruumiin muodosta. Se on kapea, selän linja on suora ja kaartuvassa vatsassa on terävä harjanne. Suu aukeaa ylöspäin ja on heti silmien edessä. Kyljet ovat hopeanhoitoiset ja kylkiviiva on mutkainen. Rintaevät ovat suuret ja teräväkärkiset. Selkäevä on pieni ja sijaitsee peräaukkoa taaempana. Sukukypsät miekkasärjet ovat 20–30 cm:n pituisia, mutta ne voivat kasvaa pituudeltaan kaksinkertaiseksi.

Elinympäristö ja levinneisyys

Lajin on jo vanhastaan tiedetty elävän Viipurinlahdella ja Laatokassa. Populaation lisääntyminen todettiin 1930-luvulla. Viipurinlahdesta laji nousee Saimaan kanavaan, missä se todennäköisesti myös lisääntyy. Kanavaa pitkin yksilöitä on päässyt myös Saimaaseen, jossa on tavattu yksittäisiä aikuisia yksilöitä. Lajista on 2000-luvulla saatu jatkuvasti lisää havaintoja pitkin rannikkoamme aina Ahvenanmaata ja Perämerta myöten. Laji saattaa ainakin satunnaisesti lisääntyä myös esim. Kymijoen, Porvoonjoen ja Vantaanjoen suu-alueilla, sillä esim. Helsingin Vanhankaupunginlahdelta on 2000-luvulla tavattu myös nuoria yksilöitä. Miekkasärki on pelaginen parvikala, joka elää suurten jokien alajuoksuihin sekä murtovedessä. Se myös kutee pintaveteen ja mätimunat kelluvat joko veden suolapitoisuuden tai virtauksen varassa.

Nykytila ja uhkatekijät

Laji on leviittänyt 2000-luvulla lännemmäksi ja vaikuttaa myös runsastuneen. Suomessa sitä saadaan ajoittain saaliiksi muun kalastuksen yhteydessä, mutta sillä ei ole taloudellista merkitystä.

Hoitosuositukset

Miekkasärjen mahdollista vakiintumista tulee seurata. Lajista vastaa maa- ja metsätalousministeriö ja sen alainen kalataloushallinto.

Lähteet

Koli, L. 1998. Suomen kalat. 2. painos. Porvoo, WSOY. 357 s.

Luonnonvarakeskus 2016. Kala-atlas – tietoa kalalajeista. Miekkasärki *Pelecus cultratus*. . [Kalahavainnot.fi](https://www.kalahavainnot.fi) - [lajitieto \(luke.fi\)](https://www.luke.fi) [viitattu 2.3.2021]

Ympäristöhallinto. 2019. Suomen raportti EU:lle luontodirektiivin toimeenpanosta lajeittain ja luontotyypeittäin 2013–2018. [Viitattu 2019.] https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Luonto_ja_lintudirektiivin_lajit/Luontodirektiivin_lajiraportit/Raportointi_20132018

Kuva: Markku Varjo, ©